ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಚಿಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಕೆ.ಎಂ.ಎಫ್.ಗೆ ನಷ್ಟವಲ್ಲದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣಾರೆಡ್ಡಿ (ರೇಷ್ಮೆ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ವಿಾನುಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವರು).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ :

ಇದೇ ಹಾಲಿನ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾರಾಟವಾಗದೆ ಉಳಿದಿರುವ ಹಾಲನ್ನು ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಹಣ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುವ ಹಾಲಿನ ಪೂಡಿಯ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದಿನಾಂಕ ೬ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯೮೭ರಂದು ದಿನಾಂಕ ೩೧ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೮೭ರ ವರೆಗೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಡೈರಿಯು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಅವರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ಹಾಲಿನ ಪೂರ್ಣ ಹಣವನ್ನು (೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು) ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ದಿನಾಂಕ ೧ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೮೭ರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಡೈರಿಗೆ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿರುವ ಸರಬರಾಜುದಾರರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೮ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಡೈರಿಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶೀತಲೀಕರಣ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಶೇಖರಿಸಿದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗಶಃ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾಲನ್ನು ಶೈತ್ಯಗೊಳಿಸಲಾಗದೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಡೈರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿದ ಭಾಗಶಃ ಹಾಲು ಹುಳಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಹಾಲಿನಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆ ತೆಗೆದು ನಂತರ ಉಳಿದ ಹುಳಿ ಹಾಲನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಪುರಸಭಾ ಗಡಿಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಾಲನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಜಿಲ್ಲಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದ ಹಾಲನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಿಲ್ಲಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿದ ಭಾಗಶಃ ಹುಳಿಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿನ ಬೆಣ್ಣೆಯಂಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. ಆಯಾ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಕೆ. ಎಂ. ಎಫ್.ಗೆ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಿಲ್ಲ.

(೧೬) ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಲಿಗಳನ್ನು ಖಾಯಂಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ

† ಶ್ರೀ ಬಾಬುರೆಡ್ಡಿ ತುಂಗಳ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮೦ ಜನ ಮಾಲಿಗಳು ಸತತವಾಗಿ ೧೦-೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದಿನಗೂಲಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಮಾಲಿಗಳ ಅಥವಾ ಗಾರ್ಡನರ್ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಯಂಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ ೪ ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ವಿ. ವಿ. ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ. ವಿ. ಆವರಣಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಅವರೆದುರು ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತೀವ್ರ ಮತ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಇತರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಗಾರ್ಡನರ್ ಅಥವಾ ಮಾಲಿಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಯಂಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಈ ದಿನಗೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡುವಂತೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ದಿನಾಂಕ ೨೩ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೮೦ ರಂದು ಒಂದು ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಆ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೫. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಮಾನ್ಯ ನೀಡಿ ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಈವರೆವಿಗೂ ಹೊರಬಂದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ೮೦ ಜನರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆದರಿಂದ ಕ. ವಿ. ವಿ. ಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧,೪೨,೨೬೦

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ ಬರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚವಿರುವ ಕ. ವಿ. ವಿ. ಗೆ ಇದು ಭಾರವೇನಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ. ವಿ. ಯ ತೋಟ ಹಾಗೂ ಆದರ ಆವರಣ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿ ಆದೊಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ ಯೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೇನಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ತೋಟವಂತೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಆಗಲು ಪರಿಶ್ರಮ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಸಂತೋಷದಿಂದಾಗಿ ಸದ್ಯ ವಿ. ವಿ. ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಷಬ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಮಾಲಿಗಳ ಅಥವಾ ಗಾರ್ಡನರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಏರಿಸಿ, ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಖಾಯಂಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಧಾರವಾಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಿನಗೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಇಲ್ಲ, ದಿನಗೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬೇರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲಾ ವೈಸ್ ಛಾನ್ಸಲರುಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಟರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಿಟಿಂಗ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮಿಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿನಗೂಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಜಿಟೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

(೧೭) ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾಸಾಶನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್.—ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿವರ್ಷ, ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಗಣನೀಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಮಾಸಾಶನವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅಂತರ ಆಯ್ದ ಪಟ್ಟಿಯು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಡೆಯುವ ನವೆಂಬರ್ ೨ರ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಅಂತಹ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ನಡೆದು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಘನಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ಕಷ್ಟದಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಬಡ ಕಲಾವಿದರ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ನೃತ್ಯ, ಜಾನಪದ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಮಾಹೆಯಾನ ರೂ. ೧೫೦-೦೦ ಮಾಸಾಶನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಸಾಶನ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ೫೮ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ರೂ. ೧,೮೦೦-೦೦ ಒಳಗಿರುವ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಮಾಸಾಶನ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲಾವಿದರ ವಯಸ್ಸು ೪೦ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು ಹಾಗೂ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕಲಾವಿದರಿಗೂ ಮಾಸಾಶನ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಮಾಸಾಶನ ಗೌರವಧನ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೋರಿ ಅರ್ಜಿಗಳು ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಬಂದ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ನಂತರ ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅಂತಿಮ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸುವ ವಿಷಯವು ಸರ್ಕಾರದ ತೀವ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

(೧೮) ಕಲಬುರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಲವಾಡಿ ಆರ್ಗನೈಜರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಆಟೆಂಡರುಗಳಿಗೆ ೧೯೮೨ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ವೇತನ ನೀಡದಿರುವುದು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಕೆ. ಕಾಂತಾ.—ಕಲಬುರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಬಾಲವಾಡಿ ಆರ್ಗನೈಜರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಆಟೆಂಡರುಗಳಿಗೆ ಇಮವರೆಗೆ ೧೯೭೭ ಹಾಗೂ ೧೯೮೨ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ ನೀಡದಿರುವ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ.